

УДК 343.9. 783

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.02.2.75>

СТРАТЕГІЧНА КОМУНІКАЦІЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ

Юзікова Н.С.,

*доктор, юридичних наук, професор,**професор кафедри адміністративного і кримінального права
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара*

ORCID: 0000-0003-0879-2228

Юзікова Н.С. Стратегічна комунікація правоохоронних органів як інструмент відновлення правопорядку на деокупованих територіях України.

У статті систематизовано підходи до формування ефективної комунікації правоохоронних органів як ключового інструменту відновлення правопорядку на деокупованих територіях. При цьому враховано аналітичні звіти щодо стану громад Херсонської області (після звільнення), публічні комунікації представників влади та запропоновані, різними інституціями, практичні рішення. Метою дослідження є розробка стратегії комунікації, яка здатна забезпечити безперервне інформування населення, протидію дезінформаційним впливам, сталу двосторонню взаємодію у форматі «поліція – громада» та зростання рівня довіри як передумови стабілізації й соціальної реінтеграції деокупованих територій.

Запропонована стратегія передбачає створення єдиної багатоканальної платформи поширення верифікованої інформації (вебпортал, гарячі лінії, чат-боти, SMS-сповіщення, інтерактивні карти безпеки) у поєднанні з резервними офлайн-каналами комунікації на випадок порушення зв'язку (FM/AM-радіо, мобільні гучномовці, друковані матеріали, інформаційні стенди, мобільні інформаційні групи). Для забезпечення міжвідомчої узгодженості обґрунтовано доцільність стратегічного управління через центр ситуаційної обізнаності з уніфікованими стандартними операційними процедурами, спільним календарем повідомлень, єдиним джерелом перевірених даних та механізмами раннього виявлення і спростування фейкових повідомлень.

Стратегічна взаємодія «поліція – громада» може бути реалізована через регулярні публічні зустрічі, мережу громадських помічників і прозорі канали зворотного зв'язку. При цьому, особливий акцент доцільно зробити на роботі з молоддю та розвитку партнерств із громадськими організаціями у сфері просвіти, безпеки й психологічної підтримки. Інклюзивність комунікацій забезпечується багатомовною подачею матеріалів, використанням візуальних інструкцій, жестової мови та адаптацією контенту для осіб з інвалідністю за умови дотримання етичних і правових стандартів захисту персональних даних.

Результативність комунікаційної діяльності пропонується оцінювати на основі системи ключових показників ефективності, що охоплюють оперативність донесення попереджень, рівень охоплення вразливих груп, індекс довіри до правоохоронних органів, якість опрацювання звернень громадян та рівень обізнаності з питань безпеки. У підсумку обґрунтовується, що запропонована стратегія позиціонує комунікацію як інституційну інфраструктуру довіри, яка сприяє прискоренню відновлення правопорядку, зниженню безпекових ризиків і забезпеченню сталості трансформаційних процесів на деокупованих територіях.

Ключові слова: регіони; Херсонська область; деокуповані території; воєнний стан; відновлення громадського порядку; кримінальні правопорушення; запобігання; покарання; права людини; правоохоронні органи; взаємодія «поліція-громада»; довіра громадськості; інформаційна безпека; соціальна реінтеграція.

Yuzikova N.S. Strategic communication by law enforcement agencies as a tool for restoring law and order in the de-occupied territories of Ukraine.

The article systematizes approaches to establishing effective communication by law enforcement agencies as a key tool for restoring law and order in de-occupied territories. It takes into account analytical reports on the state of communities in the Kherson region (after liberation), public communications by government officials, and practical solutions proposed by various institutions. The aim of the study is to develop a communication strategy that can ensure continuous information flow to the population, counteract disinformation, ensure sustainable two-way interaction between the

police and the community, and increase the level of trust as a prerequisite for stabilization and social reintegration of the de-occupied territories.

The proposed strategy involves creating a unified multi-channel platform for disseminating verified information (web portal, hotlines, chatbots, SMS alerts, interactive safety maps) combined with backup offline communication channels in case of communication failure (FM/AM radio, mobile loudspeakers, printed materials, information stands, mobile information groups). To ensure interagency coordination, strategic management through a situation awareness center with unified standard operating procedures, a shared messaging calendar, a single source of verified data, and mechanisms for early detection and refutation of fake messages is justified.

Strategic interaction between the police and the community can be achieved through regular public meetings, a network of community assistants, and transparent feedback channels. At the same time, it is advisable to place particular emphasis on working with young people and developing partnerships with civil society organizations in the areas of education, safety, and psychological support. Inclusive communication is ensured through multilingual presentation of materials, the use of visual instructions, sign language, and adaptation of content for persons with disabilities, subject to compliance with ethical and legal standards for the protection of personal data

The effectiveness of communication activities is proposed to be assessed on the basis of a system of key performance indicators covering the timeliness of warnings, the level of coverage of vulnerable groups, the index of trust in law enforcement agencies, the quality of processing citizens' appeals, and the level of awareness of security issues. In conclusion, it is argued that the proposed strategy positions communication as an institutional infrastructure of trust that contributes to accelerating the restoration of law and order, reducing security risks, and ensuring the sustainability of transformation processes in de-occupied territories..

Key words: regions; Kherson oblast; de-occupied territories; martial law; restoration of public order; criminal offences; prevention; punishment; human rights; law enforcement agencies; «police–community» interaction; public trust; information security; social reintegration.

Постановка проблеми. Процес відновлення державної влади на деокупованих територіях України вимагає від правоохоронних органів не лише силового забезпечення правопорядку, а й реалізації складних стратегій комунікативної взаємодії з населенням, що перебувало під тривалим окупаційним впливом. Специфіка цих територій полягає в руйнуванні соціальної довіри, деформації правосвідомості громадян та активному функціонуванні ворожих наративів, що робить традиційні правоохоронні методи недостатніми без стратегічного комунікаційного супроводу.

Проблема комунікації полягає у відсутності єдиного правового та організаційного механізму, який би дозволяв правоохоронним органам ефективно поєднувати заходи безпеки (стабілізаційні дії, протидію глорифікації, розслідування колабораціонізму, контроль за обігом зброї та вибухонебезпечними предметами, відновлення критичної інфраструктури, інформаційну реінтеграцію, залучення громади до процесів безпеки, формування довіри та партнерства тощо) з дотриманням європейських стандартів захисту прав людини.

В умовах сьогодення та повоєнної відбудови України є нагальна потреба у визначенні балансу між необхідністю протидії гібридним загрозам глобального і локального характеру та обов'язком держави гарантувати дотримання стандартів захисту прав людини. Таким чином, розробка комунікаційних стратегій, що базуються на принципах легітимності та партнерської взаємодії поліції та громади, що спрямована на спільне вирішення проблем громадського порядку та безпеки через довіру, співпрацю та соціальну згуртованість, стає ключовим чинником реінтеграції звільнених громад у єдиний правовий простір України.

Питання формування стратегій комунікативної взаємодії правоохоронних органів із цивільним населенням, а також забезпечення правопорядку на територіях, що перебували під окупацією, є міждисциплінарним напрямом, який перебуває на перетині юридичних наук, державного управління та стратегічних комунікацій. Складність об'єкта дослідження зумовлена необхідністю одночасного відновлення правопорядку та подолання наслідків тривалого інформаційно-психологічного впливу агресора.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В українській науковій думці визначені підходи до осмислення стратегічних комунікацій у секторі безпеки та оборони, що інтегрує теоретичні засади, механізми практичної реалізації та прикладні аспекти публічного управління, інформаційної безпеки й правоохоронної діяльності в умовах воєнного стану та повоєнної стабілізації. Значну увагу у дослідженнях вітчизняних науковців приділено питанням протидії інформаційним викликам та захисту ментального простору, де окреслено механізми впливу інформаційних загроз, методи їх нейтралізації та особливості комунікаційної роботи на деокупованих і звільнених територіях [1; 2;

3; 4]. Окремі праці присвячено трансформації функцій правоохоронних органів у період воєнного стану та під час стабілізаційних заходів, де проаналізовано специфіку їхньої діяльності, нові підходи до забезпечення громадського порядку та державної безпеки [5; 6; 7]. Важливою складовою сучасної наукової думки є також дослідження соціально-правової реінтеграції населення та інформаційної свідомості громадян, у яких сформовано підходи до відновлення ідентичності, посилення ролі правоохоронної присутності та правового виховання на звільнених територіях [8; 9; 10].

Зарубіжний науковий дискурс пропонує концептуальні рамки, що дозволяють адаптувати світовий досвід до українських реалій. Дослідження зарубіжних авторів обґрунтували необхідність партнерства правоохоронців із місцевим населенням для відновлення соціальної легітимності влади, крім того зосереджено увагу на формуванні комунікаційної платформи для розрізнення процесів примирення та невідворотності покарання за колабораціонізм [11; 12; 13; 14; 15; 16; 17].

Таким чином, синтез вітчизняних та зарубіжних напрацювань у сфері комунікації, напрямів повоєнного врегулювання, відновлення правопорядку та національної безпеки дозволяє визначити стратегію комунікативного спілкування правоохоронних органів, з одного боку, як інструмент інформування, а з іншого – як ключовий механізм відновлення довіри і поваги до державних інститутів. Це створює наукове підґрунтя для перетворення правоохоронця, на деокупованій території, з суб'єкта примусу на головного комунікатора безпеки та відновлення правопорядку при поверненні територій у єдиний правовий простір України.

Метою статті є визначення напрямів стратегічної комунікації правоохоронних органів на деокупованих територіях України, що забезпечує баланс між безпековими цілями і захистом фундаментальних прав людини відповідно до практики ЄСПЛ та міжнародно-правових стандартів.

Виклад матеріалу дослідження та його основні результати. Сьогодні в науці існують різні підходи до визначення комунікативних стратегій і тактик, які в межах безпекового дискурсу набувають специфічного змісту. Комунікативну стратегію правоохоронної діяльності на деокупованих територіях слід розглядати як основну лінію поведінки суб'єкта владних повноважень, що визначається глобальною метою реінтеграції, складним ситуаційним контекстом воєнного стану та специфічною психологічною орієнтацією осіб, які тривалий час перебували під впливом ворожої, агресивної пропаганди. Впровадження такої стратегії відбувається через реалізацію набору відповідних засобів (від роз'яснювальної роботи до протидії дезінформації, глорифікації та колаборації), спрямованих на відновлення довіри до державних інститутів та забезпечення сталого правопорядку у громаді.

У контексті відновлення правопорядку на звільнених територіях ефективна комунікація правоохоронних органів виступає засобом інформування населення та важливим механізмом передачі та розуміння запитів деокупованої громади. Це стає базовим елементом успішної співпраці у форматі «поліція–громада» (спільне вирішення проблем громадського правопорядку і безпеки через довіру), що є необхідним для ведення конструктивних переговорів та безконфліктного вирішення соціальних суперечностей, що накопичилися під час окупації. Відновлення зруйнованих соціальних зв'язків шляхом інклюзивного спілкування допомагає мешканцям знову відчувати себе частиною єдиної національної спільноти України та отримати необхідну емоційну і правову підтримку від представників органів публічної влади. Активна та відкрита взаємодія правоохоронців із населенням сприяє не лише розвитку комунікативної культури офіцерів, а й підвищенню самооцінки та відчуття безпеки самих громадян, що є фундаментом для подолання наслідків окупаційної ізоляції.

Мовна комунікація, зазначає О. Іссерс – це стратегічний процес, базою для якого є вибір оптимальних мовних ресурсів. Стратегія мовної поведінки охоплює всю сферу побудови процесу комунікації, коли метою є досягнення певних результатів [18, с. 330]. Т. Ван Дейк описує комунікативну стратегію як «ознаку когнітивних планів, які являють собою загальну організацію певної послідовності комунікативних дій і включають ціль або цілі взаємодії, реалізація яких передбачає декілька способів, вибір яких регулюється комунікативною стратегією» [19].

Питання відновлення довіри населення до органів публічної влади та місцевого самоврядування на деокупованих територіях, які зазнали значних руйнувань та соціальних потрясінь є актуальним і набуває особливого значення в контексті сучасних викликів і подальшої повоєнної відбудови України. Від правильного обрання стратегії комунікації залежить побудова діалогу правоохоронних органів та населення, а відповідно, і реалізації завдань щодо відновлення і охорони правопорядку, створення безпечного середовища для прийнятної реалізації прав та інтересів громадянами, які проживають на деокупованих територіях.

Успішність відповідної комунікативної стратегії певною мірою визначається існуючим комунікативним досвідом. Під яким розуміється сукупність знань у сфері ефективної та неефективної комунікативної стратегії, що може сприяти або гальмувати чи перешкоджати реалізації відповідних заходів комунікації. Компонентами такої комунікативної стратегії виступають: достатня аргумен-

тація, позитивна мотивація, належна оцінка, вираження емоцій, міркування вголос, виправдання, підбурювання та інші.

Дослідники комунікативної сфери виділяють два основних типи стратегій у спілкуванні: власне комунікативну та змістову. Власне комунікативна стратегія визначає правила та послідовність дій адресанта. Змістова стратегія передбачає покрокове планування цілей з урахуванням наявних мовних ресурсів (мовного коду) на кожному етапі комунікації [19; 20; 21]. У лінгвістичних дослідженнях також виокремлюються кооперативні та некооперативні стратегії мовного спілкування. Сьогодні єдиної типології комунікативних стратегій не існує. Т. Ван Дейк, залежно від дискурсів, виокремлює такі стратегії: когнітивні, контекстуальні, розуміння, мовленнєві, семантичні, синтаксичні, схематичні, тощо. Він вважає, що саме мовленнєві стратегії визначають загальний «стиль» взаємодії комунікантів, тобто, як і якими засобами може бути досягнута мета [19].

Дієве комунікативне спілкування охоплює такі елементи як: вербальну комунікацію, невербальну комунікацію, слухання та уважне сприйняття інформації, зворотній зв'язок, емпатію, що полягає у здатності людини розуміти і співпереживати іншим.

Належним чином побудована комунікативна стратегія допомагає встановити довірчі відносини між правоохоронцями та громадянами. Коли люди довіряють поліції, вони готові співпрацювати з нею, надавати інформацію про кримінальні правопорушення та брати участь у забезпеченні громадського порядку для створення безпечного середовища та покращення криміногенної ситуації у регіоні. При цьому, чітке і зрозуміле інформування громадян про реальні та потенційні загрози, правила безпечної поведінки та наслідки правопорушень допомагає превенції суспільно небезпечній поведінці.

Комунікація між різними підрозділами правоохоронних органів та з іншими службами дозволяє оперативно реагувати на екстремальні ситуації, виклики й загрози та мінімізувати їхні наслідки. Поряд з цим, відкритий діалог з громадськістю допомагає правоохоронним органам отримувати важливу інформацію, що сприяє розкриттю кримінальних правопорушень та превенції. Важливо, що чітка комунікація під час масових заходів та інших подій допомагає запобігти конфліктам та забезпечити громадський порядок.

Стратегічну комунікацію на деокупованих територіях доцільно визначати як цілеспрямований процес відновлення, оперативного обміну інформацією та відбудови системної, результативної взаємодії між суб'єктами публічної влади. Вона охоплює не лише відновлення фізичної інфраструктури зв'язку, а й розроблення та впровадження нових стратегій комунікації, які засновані на принципах довіри, поваги, прозорості та партнерства з громадою. У цьому контексті комунікація виступає інструментом відновлення, консолідації та розвитку місцевої громади. Інвестиції у стратегічну комунікаційну інфраструктуру звільнених територій сприяють формуванню більш справедливого, демократичного та спроможного до зростання суспільства повоєнної України.

До основних напрямів комунікаційної роботи правоохоронних органів в умовах деокупації можна віднести наступне:

- ✓ відновлення довіри та соціальної взаємодії, що передбачає відкритість, прозорість у роботі, активне залучення громадськості до прийняття рішень. Налагоджена каналів ефективної комунікації сприяє відновленню соціальної взаємодії, об'єднує людей та повертає їм відчуття спільності та довіри до представників органів публічної влади та місцевого самоврядування;
- ✓ своєчасне та достовірне інформування громадян про ситуацію в регіоні, про права та обов'язки, про порядок взаємодії з правоохоронними органами. Так, населення на деокупованих територіях потребує достовірної інформації про поточну ситуацію, доступні державні послуги та можливості отримання гуманітарної підтримки. Своєчасна та об'єктивна інформація допомагає протистояти інформаційним атакам та зміцнює національну ідентичність;
- ✓ протидії дезінформації, що в умовах інформаційної війни, є критично важливим напрямом для захисту суспільства від маніпуляцій і пропаганди;
- ✓ активна превентивна робота серед населення, особливо серед молоді, спрямована на запобігання правопорушень шляхом проведення тренінгів, інформаційних кампаній тощо;
- ✓ залучення громадських організацій до спільних проєктів, обмін досвідом та інформацією;
- ✓ активна участь у розслідуванні воєнних злочинів та інших кримінальних правопорушень, пов'язаних з окупацією;
- ✓ забезпечення умов, що сприяють дотриманню прав людини, незалежно від їхніх поглядів та переконань;
- ✓ створення безпечного середовища для життя та діяльності громади, припинення діяльності незаконних збройних формувань, забезпечення охорони громадського порядку;
- ✓ співпраця з міжнародними організаціями, залучення міжнародної допомоги, обмін досвідом та технологіями з правоохоронними органами інших країн.

Важливого значення при реалізації вказаних напрямів комунікаційної роботи правоохоронних органів відіграє їх адаптація до місцевих умов, з урахуванням локального правового, інфраструктурного, мовно-культурного та безпекового контекстів громади, рівня цифрової грамотності тощо.

Наприклад, у Херсонській області, яка тривалий час перебувала під окупацією, зберігається вплив ворожих наративів, тому інформаційні кампанії мають бути спрямовані на нейтралізацію пропаганди та відновлення довіри до державних інституцій. Через пошкоджену інфраструктуру доступ до інтернету обмежений, тому поряд із цифровими каналами (офіційні сторінки поліції у Facebook, Telegram) необхідно використовувати офлайн-інструменти: мобільні інформаційні групи, зустрічі з громадами, місцеве радіо.

У таких умовах, важливо залучати авторитетних лідерів громад, які можуть стати «комунікативним мостом» між місцевим населенням і правоохоронними органами. Окрім стабілізаційних заходів, таких як патрулювання та контроль правопорядку, слід проводити розслідування колабораціонізму прозоро, з публічним інформуванням про правові наслідки, щоб уникнути чуток і маніпуляцій. Додатково необхідні програми психологічної підтримки, гарячі лінії та консультації для людей, які пережили окупацію. Впровадження моделі партнерської взаємодії поліції та громади дає можливість сформувати довіру, залучити місцевих активістів до спільних патрулів і створити дорадчі групи при відділеннях поліції. Такий комплексний підхід забезпечить не лише правопорядок, а й соціальну реінтеграцію та інформаційну безпеку регіону.

Виступ керівника пресслужби патрульної поліції Херсонщини В. Грібка демонструє ключові аспекти комунікативної стратегії правоохоронних органів на звільнених від окупації територіях. Поліція працює у двох основних напрямках. Перший, робота з молоддю через проєкт «Офіцер громадських шкіл», що охоплює дітей від дитсадка до студентів. Поліцейські навчають правилам безпеки, поведінці в небезпечних ситуаціях, надають знання про мінну безпеку та першу допомогу. Ця діяльність набуває особливого значення, адже діти стали більш зрілими, ставлять серйозні запитання, і їх потрібно чути. Другий напрям, співпраця з громадськістю: встановлення партнерських відносин із громадськими організаціями та фондами, які створюють безпечні хаби, організують зустрічі, тренінги та гуманітарну допомогу [22]. Після визволення Херсонщини поліція фактично почала роботу з нуля, і хоча спочатку рівень довіри був високим, з часом він знизився через очікування швидких рішень у складних умовах війни. Це підкреслює необхідність системної комунікації, яка пояснює реальні можливості поліції та залучає громадян до спільної відповідальності за безпеку. Важливим інструментом залишаються прості, зрозумілі засоби: гарячі лінії, інформаційні листівки, плакати, що допомагають орієнтуватися у кризових ситуаціях. Співпраця поліції, волонтерів і громадських активістів створює основу для довіри, а довіра – для стабілізації та відновлення регіону. Безпека – це спільна справа, і лише через партнерство та ефективну комунікацію можливе поступове повернення до нормального життя.

У офіційному звіті про перші стабілізаційні заходи поліції після звільнення Херсона (листопад 2022 року) зазначено, що після відступу російських військ ситуація залишається критичною: повністю знищена енергетична інфраструктура, а відновлення електропостачання розпочнеться після дозволу військових. Національна поліція проводить стабілізаційні заходи, працюють блокпости та групи саперів, адже місто масово заміноване. ЗСУ очищають територію від окупантів і колаборантів, зв'язок та українське радіо вже відновлені [23].

У аналітичному звіті про соціально-економічні умови деокупованих громад Херсонщини (2024 р.) зазначено, що після деокупації громад Херсонщини спостерігається різке скорочення населення на 65% порівняно з довоєнним періодом, найбільше у Херсонській громаді. Частка людей похилого віку становить близько 15%, а кількість внутрішньо переміщених осіб зросла у більшості громад, хоча дані залишаються неповними. Гуманітарна допомога надається всім або найбільш вразливим мешканцям, але доступу до інформації про тих, хто виїхав, практично немає. Міжнародне партнерство розвинене слабо: укладено лише 21 угоду, а цільового фінансування від іноземних донорів громади не отримували, що робить міжнародну співпрацю перспективним джерелом відновлення. Неурядові громадські організації працюють системно, переважно міжнародні, але соціальні послуги від недержавних організацій майже відсутні. Фінансова спроможність громад низька: понад 60% доходів формують субвенції та дотації, власні надходження зменшилися, а витрати на освіту скоротилися через руйнування інфраструктури. Основні видатки спрямовані на оплату праці та мінімальні капітальні інвестиції, що свідчить про критичну залежність громад від зовнішньої підтримки [24]. Крім того, у звіті зазначено, що відновлення деокупованих громад Херсонщини можливе лише після повної деокупації, адже обстріли тривають щодня.

Процес відновлення передбачає три рівні: гуманітарний, швидке відновлення послуг та стратегічний розвиток. На першому етапі важливо оцінити потреби мешканців і залучити соціальні організації для надання допомоги, щоб уникнути соціальної пасивності. Другий рівень передбачає

відновлення адміністративних і соціальних послуг, особливо для літніх людей та тих, хто потребує паліативної допомоги, а також організацію дистанційного навчання та перепідготовку безробітних для роботи у сфері послуг. Для фінансової стабілізації необхідно переглянути механізми субвенцій, розширити джерела фінансування та активізувати міжнародну співпрацю. Третій рівень включає збір даних для планування, розробку програм навчання та формування кадрового резерву. Усі заходи мають бути реалізовані паралельно з підготовкою до повного відновлення після завершення бойових дій.

Для підвищення ефективності комунікативної стратегії правоохоронних органів та відновлення правопорядку на звільнених від окупації територіях необхідно впроваджувати комплексний підхід. Передусім, доцільно створити єдину комунікаційну платформу, яка забезпечить доступ громадян до актуальної інформації про алгоритми дій у кризових ситуаціях через гарячі лінії, чат-боти та SMS-оповіщення. При цьому, важливо розуміти ризики руйнування інфраструктури, тому, передбачити обов'язкове дублювання цифрових каналів стійкими офлайн-засобами (FM/AM-радіо, мобільні гучномовці, адресна робота «мобільних інформаційних груп» у складі патрулів), що гарантує інформаційну інклюзивність навіть у віддалених районах області.

Важливо посилити роботу з молоддю, інтегруючи цифрові інструменти, такі як онлайн-уроки та відеоконтент про безпеку, у проєкт «Офіцер громадських шкіл». Розвинути гейміфіковані навчальні модулі для молоді з мінної безпеки та домедичної допомоги, запровадити програму підготовки офіційних спікерів (кризові комунікації, медіаграмотність).

Необхідно забезпечити міжвідомчу координацію комунікаційних заходів між поліцією, ДСНС та місцевими адміністраціями, а також проводити системні інформаційні кампанії для протидії дезінформації, колаборації та глорифікації окупаційних нарративів. При цьому, ключовим елементом має стати діяльність у форматі «поліція-громада» (спільне вирішення проблем громадського правопорядку і безпеки через довіру), що передбачає залучення громадян до процесів забезпечення правопорядку та формування довіри.

Важливим напрямом є розвиток партнерства з громадськими організаціями для створення безпечних хабів, організації тренінгів з мінної безпеки та першої допомоги. Важливо налагодити діаспорні та транскордонні комунікаційні ланки для гуманітарної й технічної підтримки. Для керуваності процесу варто запровадити систему вимірювання ефективності з прозорими ключовими показниками ефективності (час доведення попереджень, охоплення вразливих груп, індекс довіри, частка опрацьованих звернень, рівень знань із мінної безпеки) і регулярним публічним звітуванням, що дозволить оперативно коригувати підхід і підсилюватиме довіру до правоохоронних органів.

Для інклюзивності слід забезпечити багатомовну й доступну подачу матеріалів (українська/російська, прості інструкції, піктограми, адаптація для людей з інвалідністю, жестова мова), окремі канали для анонімної фіксації воєнних злочинів і мародерства з захистом персональних даних, а також залучити місцевих педагогів, психологів, релігійні та культурні інституції як амбасадорів безпеки.

Висновки. Підсумовуючи проведене дослідження, можна констатувати, що стратегічна комунікація правоохоронних органів на деокупованих територіях України виступає не лише допоміжним інструментом, а фундаментальною основою відновлення правопорядку, суспільної довіри та державного суверенітету. Ефективна взаємодія з громадою ґрунтується на відновленні довіри через принципи відкритості й прозорості, що дозволяє трансформувати сприйняття правоохоронних структур із суб'єктів примусу на інституції гарантів громадської безпеки та стабільності.

Дієвість такої комунікації забезпечується інтеграцією єдиного простору достовірної інформації, розвитком стійких офлайн-каналів інформування та налагодженням системної двосторонньої взаємодії у форматі «поліція – громада», що створює умови для своєчасного попередження загроз і залучення населення до спільного вирішення безпекових питань. Це створює умови для своєчасного попередження загроз, залучення громадян до спільного вирішення безпекових питань і подолання наслідків інформаційної ізоляції в умовах окупації. Вирішальну роль у цьому процесі відіграє міжвідомча координація на основі центрів ситуаційної обізнаності, уніфікованих стандартних операційних процедур та професійно підготовлених комунікаторів, що мінімізує інформаційні розриви, підвищує оперативність реагування і зменшує простір для дезінформаційних впливів.

Особливого значення набуває адресна робота з молоддю, застосування інклюзивних форматів комунікації, а також партнерство з громадськими організаціями та місцевими лідерами, що розширює охоплення вразливих груп і посилює легітимність дій поліції в очах населення. Запровадження системних антифейкових механізмів у поєднанні з програмами правової просвіти формує культуру інформаційної безпеки та підвищує готовність громадян діяти відповідно до визначених алгоритмів безпеки.

Водночас упровадження прозорих показників ефективності комунікаційної діяльності та регулярної публічної звітності переводить взаємодію правоохоронних органів із громадськістю з декларативної площини у сферу вимірюваного управління, орієнтованого на ухвалення рішень на основі даних. У сукупності ці підходи трансформують комунікацію на деокупованих територіях в інституційну інфраструктуру довіри, що прискорює процеси стабілізації, мінімізує ризики та забезпечує стаке відновлення правопорядку на деокупованих територіях.

Напрямами подальших наукових доробок у межах даної проблематики можуть стати: розробка методології цифрової деокупації та підвищення кібергігієни мешканців звільнених регіонів; юридична регламентація етичних стандартів комунікації під час проведення стабілізаційних заходів; дослідження механізмів використання мережевих спільнот для збору доказів воєнних злочинів; а також розробка системи індикаторів моніторингу довіри населення до правоохоронних інститутів як ключового показника ефективності державної безпекової політики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця: монографія. [В. Азаров та ін.; за заг. ред. Л. Компанцевої]. Київ: НА СБУ, 2021. 500 с.
2. Савосько Т. Державна інформаційна політика України під час повномасштабного вторгнення російської федерації. *Věda a perspektivy*. 2024. № 2 (33). С. 118–12. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/9212/9264>.
3. Телешун С.О. Ефективне управління і публічна політика як напрям реалізації політичної влади в умовах кризи. *Політичний менеджмент* 2009. № 2. С. 35–45. URL https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/teleshun_efek_tyv_ne.pdf.
4. Коцур Л., Грига О. Державна інформаційна політика України: теоретико-методологічні парадокси воєнного часу. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*. 2023. Вип. 4. С. 52–60. URL: <https://pa.journal.in.ua/index.php/pa/article/view/74/78>.
5. Управління органами Національної поліції України: підручник / В.В. Сокуренько, О.М. Бандурка, О.І. Безпалова та ін.; за заг. ред. В.В. Сокуренько; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Стильна типографія, 2017. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/items/1e870481-b517-46ab-a7a0-526d178f6a33>.
6. Гранчак Т.Ю. Конструювання історичної пам'яті в бібліотеках непідконтрольних територій Донбасу як технологія трансформації регіональної ідентичності. *Сторінки історії: збірник наукових праць*. 2020. №51. С. 234–257. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/50834/1/SI_51_2020_p234-257.pdf.
7. Селіхов Д. Теоретико-правова характеристика поняття «реінтеграція тимчасово окупованих територій». *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 2. С. 25–30. DOI: 10.31733/2078-3566-2024-2-25-30 URL: <https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/14541/1/4.pdf>.
8. Медяник І.С. Теоретико-правові питання реінтеграції тимчасово окупованих та анексованих територій у вітчизняній та світовій науці. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. 2023. Вип. 79. Ч. 1. С. 70–76. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.79.1.11>. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/10/13.pdf>.
9. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>.
10. Lozynska T., Żuchowski I. Концептуальні основи державної інформаційної політики на деокупованих територіях. *Вісник Полтавського державного аграрного університету*. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2025. № 3. С. 9–15. DOI: 10.32782/pdau.pma.2025.3.2. URL: <https://doi.org/10.32782/pdau.pma.2025.3.2>.
11. Палій Г.О. Заходи інформаційної політики щодо сприяння реінтеграції тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей. 2020 р. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gromadyanske-suspilstvo/zakhodiinformaciynoi-politiki-schodo-spriyannya-reintegracii>.
12. Cull N.J. *Public diplomacy: foundations for global engagement in the digital age*. Cambridge: Polity Press, 2019. URL: https://uscpublicdiplomacy.org/users/nicholas_cull.
13. Cull N.J. *The Hidden Power of Cultural Exchanges in Countering Propaganda and Fostering International Goodwill*. URL: <https://uscpublicdiplomacy.org/blog/hidden-power-cultural-exchanges-countering-propaganda-and-fostering-international-goodwil>.
14. Paul C.E. *The role of information in U.S. concepts for strategic competition*. RAND Corporation, 2022. URL: https://www.rand.org/about/people/p/paul_christopher.html.

15. Castells M. The Rise of the Network Society. Second edition. 1988. URL: https://deterritorialinvestigations.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/03/manuel_castells_the_rise_of_the_network_societybookfi-org.pdf.
16. Teitel R.G. Transitional justice. Oxford: Oxford University Press, 2000. URL: <https://academic.oup.com/book/50675>.
17. Kritz N.J. (Ed.). Transitional justice: how emerging democracies reckon with former regimes. Washington, DC: US Institute of Peace Press, 1995. 672p. URL: https://books.google.com/books/about/Transitional_Justice.html?id=EvD6oBQZdGEC.
18. Trojanowicz R.C., Gaines L.K., Kappeler V.E., Bucqueroux B. Community policing: a contemporary perspective. Cincinnati, OH: Anderson Publishing, 1990. URL: <https://archive.org/details/communitypolicin0003troj>.
19. Дискурс іноземної комунікації: кол. моногр. / К. Кусько, М. Полюжин, Т. Кияк, О. Огуй та ін. Л.: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. 2001. 495 с.
20. Teun A. van Dijk in Discourse Analysis. August 15, 2024. URL: <https://discourseanalyzer.com/teun-a-van-dijk-in-discourse-analysis>.
21. Linha D Água. Análise crítica do discurso multidisciplinar: um apelo em favor da diversidade December 2013. URL: https://www.researchgate.net/publication/274499764_.
22. Conversations about Restoration with Viacheslav Gribko, head of the public relations department of the Patrol Police Department in the Kherson region, about police work under fire. November 11, 2025. URL: <https://en.fundunion.org/2025/11/gribko-conversations.html>.
23. Panfilovych O. The situation in Kherson: the police have started stabilization measures and energy workers are preparing to restore the electricity supply. November 12, 2022. URL: <https://babel.ua/en/news/86961-the-situation-in-kherson-the-police-have-started-stabilization-measures-and-energy-workers-are-preparing-to-restore-the-electricity-supply>.
24. Analysis of the Socio-Economic Situation in De-Occupied Communities: Kherson Oblast. 2024 Parliamentary Centre and Agency for Legislative Initiatives. 59p. URL: https://parlament.org.ua/wpcontent/uploads/2024/11/ali_report_khersonregion_eng.pdf.

Дата першого надходження рукопису до видання: 1.03.2026
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 20.03.2026
Дата публікації: 3.04.2026